

Studieplan 2012/2013

Bachelor - Førskolelærerutdanning - nettbasert

Studiepoeng: Arbeidsmengde i studiepoeng er: 180.

Studiets varighet, omfang og nivå

Bachelor - førskolelærerutdanningen er en 3-årig utdanning (180 studiepoeng) som bygger på Rammeplan for førskolelærerutdanningen av 3. april 2003, med endringer fastsatt 10. mars 2008.

Innledning

Førskolelærerutdanningen er en 3-årig utdanning (180 studiepoeng) og kvalifiserer for arbeid i barnehage. Studiet bygger på forskningsbasert kunnskap og er yrkesrettet og praksisnært, slik at det tar utgangspunkt i førskolelærerens arbeidsområde og gjeldende lov- og planverk for virksomheten.

Læringsutbytte

Studiet tar utgangspunkt i de grunnleggende verdier og føring som er nedfelt i Lov om barnehager og i Lov om grunnskolen, og i gjeldende rammeplaner for barnehage og grunnskole. Gjennom utdanningen skal studentene utvikle:

- *faglig kompetanse*: kunnskap om barn, barndom og pedagogisk arbeid med små barn og kunnskap om teorier og arbeidsformer innenfor og på tvers av fag.
- *didaktisk kompetanse*: evne til å vurdere, planlegge og gjennomføre tilpasset opplæring for barn med og uten særskilte behov, og evne til å sette i verk forebyggende tiltak.
- *sosial kompetanse*: forståelse av betydningen av et omsorgs- og læringsmiljø preget av samspill varme, kreativitet, glede og humor og opplevelse av mestring for alle. Studentene må også ha evne til nært samarbeid mellom barnehage, hjem og andre samarbeidspartnere og kunnskap om og ferdigheter i ledelse, samarbeid og pedagogisk veiledning.
- *endrings- og utviklingskompetanse*: evne til å vurdere organisasjonsutvikling og samfunnsendringer som har betydning for barnehagen, til å initiere og takle endringer og til å kunne prege utviklingen i barnehagen.
- *yrkesetisk kompetanse*: evne til å reflektere over barnehagens og skolens verdigrunnlag, over egne verdier, holdninger og væremåte og over etiske utfordringer i yrket.

Målgruppe

Alle som ønsker å arbeide som førskolelærer eller pedagogisk leder i en barnehage.

Kompetanse

Førskolelærerutdanning kvalifiserer for arbeid i barnehage. Med ettårig videreutdanning i pedagogisk arbeid på småskoletrinnet, kan man få kompetanse til å arbeide i grunnskolens 1. - 4. trinn. Førskolelærerutdanningen danner også grunnlag for opptak på Master-studier innfor enkelte fagområder.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller realkompetanse på tilsvarende nivå.

Undervisnings- og læringsformer

Studiet er organsiert med obligatoriske samlinger. Mellom hver samling .....

.

Vurderingsformer

Det er varierte vurderingsformer - se nærmere beskrivelse for hvert emne. Alle skriftlige skoleeksamener med tilsyn tilrettelegges kun på campus Hamar .

Alle fag/emner vurderes med gradert karakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Praksis vurderes med Bestått/Ikke bestått.

Internasjonalisering

Høgskolen har samarbeid med utdanningsinstitusjoner i flere land, og studentene har mulighet for å velge et internasjonalt semester i vårsemesteret i tredje studieår. Et utenlandsopphold kan bestå av studier knyttet til en utenlandsk institusjon på tilsvarende nivå, studiene må være relevante for førskolelærerutdanningen. Studiet kan også bestå av et opphold knyttet til et av våre samarbeidsland, for eksempel Namibia, og bestå av ulike typer feltstudier, kursing/skolering eller andre arbeidsmåter knyttet til barnehagearbeid.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Det "nettbaserte" studieopplegget er organisert med obligatoriske samlinger supplert med mye nettstøtte.

1. studieår: Pedagogikk, natur og bevegelse, matematikk, samfunnsfag og praksis

2. studieår: Pedagogikk, norsk, KRL, estetiske fag og praksis

3. studieår : Pedagogikk, estetiske fag, praksis og et valgmenne på 30 sp.

Praksis tilrettelegges bare i Hedmark, Oppland, Akershus og Oslo

Valgemner som tilbys kan variere, men Høgskolen tilbyr normalt drama, flerkulturell pedagogikk, forming, musikk, organisasjon og ledelse.

OBS! Ikke alle valgemner er tilrettelagt med samliner og nettstøtte.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3

- [Matematikk](#)
10 studiepoeng S1(H) S2(V)
- [Pedagogikk 1. studieår](#)
15 studiepoeng S1(H) S2(V)
- [Samfunnsfag](#)
15 studiepoeng S1(H) S2(V)
- [Natur og bevegelse](#)
20 studiepoeng S1(H) S2(V)
- [Pedagogikk 2. studieår](#)
15 studiepoeng S3(H) S4(V)
- [Norsk Barnelitteratur](#)
7,5 studiepoeng S3(H)
- [Estetiske fag](#)
30 studiepoeng S3(H) S4(V)
- [Norsk Barnespråk](#)
7,5 studiepoeng S4(V)
- [Pedagogikk 3. studieår](#)
15 studiepoeng S5(H)
- [Religion, livssyn, etikk](#)
15 studiepoeng S5(H)
- [IKT i barnehagen](#) (optional)
30 studiepoeng S6(V)
- [Organisasjon og ledelse](#) (optional)
30 studiepoeng S6(V)

Høgskolen i **Hedmark**

Emneoversikt

2MA023N Matematikk

Emnekode: 2MA023N

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Gjennom matematikkstudiet skal studentene:

- utvide og konsolidere egne matematikkunnskaper slik at de blir i stand til å se hvordan matematiske begreper og tenkemåter er et middel til å forstå og beherske den konkrete virkeligheten.
- utvikle en holdning til matematikk som innebærer at de ser på faget som et redskap for skapende virksomhet og en kilde til glede.
- få innsikt i hvordan barn fra 0-6 år utvikler matematiske begreper og tenkemåter.
- få innsikt i hvordan ulike aktiviteter i barnehagen, som f.eks lek, bidrar til å bygge opp matematiske kunnskaper hos barna.
- lære å bruke et passende språk i forbindelse med den matematikken barna utvikler, og ha en åpen holdning til barnas uttryksmåter.
- opparbeide seg kunnskap om språkets betydning for barns begrepsoppbygging.
- få kunnskap om å legge til rette, gjennomføre og vurdere begynneropplæring i matematikk i grunnskolens første år.

Innhold

Studieenheten omfatter følgende hovedemner:

- Tall og bruk av tall
- Geometri
- Logikk og problemløsning
- Fagdidaktikk

Under arbeidet med delemnene må barnas lek stå sentralt. Lek er hele veien drivkraften i utviklingen av barnas matematikk. Barna bruker sine begreper i leken, og leken utvider forståelsen. En må både kunne se og fokusere på matematikken i barnas tradisjonelle og spontane lek, og en må kunne legge opp spesielle aktiviteter som bidrar til å bygge opp matematiske begreper og tenkemåter. Samtidig skal studiet gi førskolelærerne økte kunnskaper i faget, slik at de kan se barnas matematikk i "fugleperspektiv". Bare da kan de få øye på matematikken i omgivelsene og lede barnas matematiske utvikling i en fornuftig retning.

Det er av avgjørende betydning at den stikkordmessige opplistingen av delemner nedenfor leses i lys av innledningen og de generelle kommentarene. Eksempel: de fire regningsartene, der den fjerde er divisjon. Her skal en ikke tenke på metodikk for å undervise divisjonsalgoritmen, men se på for eksempel hvordan barn kan finne ut hvor mange boller det blir på hver når ni boller skal deles mellom tre barn.

Tall og bruk av tall

Tallbegrepet er det viktigste av alle matematiske begreper. Barn bygger opp sin tallforståelse gradvis, idet de stadig lærer nye aspekter ved tallene.

Delemner:

- mengdebegrepet som grunnlag for tallene
- det ordinale aspektet (nummer i en rekkefølge; ord som først, sist, foran, bak, over, under, mellom, før, etter)
- det kardinale aspektet (antall elementer i en mengde; ord som flere, færre, like mange)
- utvikling av tallbegrep hos barn
- glimt fra talltegnenes historie
- tallsystemer, posisjonssystem

- de fire regningsartene
- regneregler og prosent
- statistikk
- tid, penger, mål og vekt

Geometri

Geometri er studiet av former, størrelser og forhold i planet og rommet. Barn er tidlig opptatt av å utforske rom og form. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter gir dette barn en av de beste anledningene til å knytte matematikk til virkeligheten. For eksempel har alle formingsaktiviteter med geometri å gjøre, og i romgeometri er leire og byggeklosser naturlige medier. Det å ferdes ute i naturen gir også rike muligheter for å utforske geometriske begreper.

Delemner:

- former i planet og rommet: trekant, firkant, kvadrat, rektangel, sirkel, terning, prisme, sylinder, pyramide, kjegle, kule
- rette og krumme linjer
- vinkler, parallelle linjer
- retning- og beliggenhetsbeskrivende begreper
- lengde, areal og volum
- mønstre
- symmetri
- utvikling av geometriske begreper hos barn

Logikk og problemløsning

Under dette hovedemnet samler vi alle aktiviteter som øver opp evnen til å tenke strategisk, og som ikke naturlig hører hjemme under noe annet hovedemne. Et viktig moment her er å få barn til å gi uttrykk for hvordan de tenker for å nå et mål.

Delemner:

- strategispill: kortspill, brettspill, fyrstikkspill, osv. som er slik at ikke bare tilfeldighetene avgjør hvem som vinner, men der en kan øke vinner sjansene ved å velge mellom alternativer. Vinnerstrategi for noen spill.
- strategier for å løse problemer
- klassifisering og sortering
- dagligspråkets logiske ord og uttrykk

Fagdidaktikk

Dette emnet danner en overbygning over de øvrige emnene. Foruten å gjøres til gjenstand for studium, skal dette emnet prege hele matematikkstudiet.

Delemner:

- læringspsykologi og -filosofi anvendt på matematikk
- erfaringens betydning for læring av matematikk
- betydningen av å utvikle en god holdning til faget
- lek som metode for matematisk begrepsdannelse
- språkets betydning for læring, utvikling og kommunisering av matematikk
- bruk av rim og regler, musikk, sangleker, "elle-melle" av forskjellige typer
- allsidig appell til barnas sanser

Organisering og arbeidsformer

Matematikk tilegnes i hovedsak gjennom egenaktivitet. Det er viktig både for kunnskapene og holdningene studentene får. De mer teoretiske delene kan formidles gjennom forelesninger. Studiet i matematikk vil derfor bestå av forelesninger og studentstyrt arbeid.

Arbeid gjennom eksempler på barns matematikk bidrar også til at studentene blir mer bevisst om hva

matematikk er. Gruppearbeid er en naturlig organisering her.

Det bør også legges til rette for å trekke matematikkfaget inn i et tverrfaglig prosjektarbeid og/eller utviklingsarbeid.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Obligatorisk undervisning.
- En gruppeoppgave i tilknytning til praksis. Besvarelsen blir vurdert til Bestått/Ikke-bestått.

Vurderingsordning

Individuell skriftlig eksamen, 4 timer.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEDF33N-100 Pedagogikk 1. studieår

Emnekode: 2PEDF33N-100

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Pedagogikkfaget er et danningsfag som skal bidra til studentenes personlige vekst, utvikling og etiske refleksjon. Faget har som mål å forberede studenter til et yrke som er preget av kompleksitet, menneskelig nærhet, mangfold og endring. I tillegg skal faget belyse studiets profil: språk, kultur og kommunikasjon.

Studenten skal

- ha kjennskap til ulike teoretiske perspektiver på barn og barndom
- være "lydhør" for barns kroppslige og verbale signaler, og ha evne til innlevelse, respekt og toleranse for barns identiteter
- ha grunnleggende kunnskaper om barn knyttet til samspill, lek og læring
- kunne reflektere over og beskrive psykologiske, pedagogiske og yrkesetiske forhold som gjelder barn i barnehagen
- kunne reflektere over hva som er pedagogisk arbeid og hvilken betydning pedagogisk ledelse har i barnehagehverdagen
- ha kunnskap om og forstå betydningen av veiledning i pedagogisk arbeid
- ha kunnskap om bærende prinsipper i Rammeplan for barnehagen
- ha kjennskap til digitale verktøy som pedagogisk innhold og arbeidsmåte i barnehagen

Innhold

Det mangfoldige barnet

- syn på barnet
- barns medvirkning
- samspill barn – barn, barn – voksen
- omsorg, lek og læring

Den profesjonelle førskolelæreren

- barnehagen
- relasjoner, voksen – voksen
- observasjon
- rammeplanen
- veiledning
- kommunikasjon
- å være pedagog/pedagogisk ledelse
- etikk
- gruppepsykologi
- didaktikk

Organisering og arbeidsformer

Undervisning

Undervisningen skal gi rom for dialog og studentaktivitet. Denne blir hovedsakelig organisert som forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Undervisningen i pedagogikk går over 2 ½ år med avslutning til jul i tredje studieår.

Studentene må sette av tid til faglig arbeid gjennom selvstudium og studiegrupperarbeid.

Selvstudium er en viktig del av studiet. Det handler om forberedelse til undervisning, å lese

pensum og annen litteratur, arbeid med arbeidskrav, egne refleksjoner og refleksjonsnotater, planlegging av studiet og praksis m.m..

Høgskolen i Hedmark

Studentene vil bli organisert i studiegrupper der det vil bli forventet aktiv deltagelse knyttet til arbeid med litteratur, fagstoff, fagoppgaver, praksis m.m., slikt arbeid kan skje gjennom direkte møter mellom studenten eller ved hjelp av nettet.

Når studentene er i praksis, vil bruk av praksisfortellinger som grunnlag for refleksjon og analyse være en sentral arbeidsmåte. Praksisfortellingene vil være en viktig del av studentenes erfaringskilde og brukes i gruppearbeider, fagoppgaver og til eksamen.

Temaer og emner

Undervisningen i pedagogikk er organisert som emner, slik som: de yngste barna, relasjoner og kommunikasjon, læring, lek mm. Noen temaer vil bli belyst tverrfaglig.

Veiledning

Det vil bli gitt faglig veiledning gjennom studiet.

Praksisveileder og øvingslærer har ansvar for veiledning i forbindelse med praksis og utøvelse av yrkesrollen.

Den faglige veiledning vil knyttes til bl.a. studieveiledning, veiledning på fagoppgaver og andre faglige spørsmål.

Fag- og oppgaveveiledning gis individuelt og i grupper, dette kan forgå via nettet eller ved direkte møter. Lærere i pedagogikk tar opp konkrete spørsmål av faglig og didaktisk karakter, og skal hjelpe studentene med å sette egne kunnskaper, erfaringer og personlige holdninger i sammenheng med det fagstoffet de møter i studiet.

Den personlige veiledningen skal hjelpe og støtte den enkelte student med utvikling av de kvaliteter som er nødvendig for å bli en profesjonell førskolelærer.

Bruk av digitale verktøy

Fronter vil være et meget sentralt redskap gjennom hele studiet. Det vil bli brukt til å gi faglig informasjon, være et diskusjonsforum, innleveringssted for oppgaver m.m..

Andre digitale verktøy kan også være aktuelle.

Praksis.

Gjennom hele studiet er det 100 dagers veiledet praksis, hvorav 95 dager i barnehage og 5 dager på grunnskolens 1. trinn. Det henvises til egen plan for gjennomføring av praksisopplæringen.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Obligatorisk undervisning. o Skrive 3 praksisfortellinger om egne tanker rundt inntrykk og opplevelser i praksis o Et skriftlig individuelt arbeid om samspill barn – barn og/eller barn – voksen, som bygger på observasjoner o Et skriftlig gruppearbeid knyttet til kommunikasjon mellom voksne o Innlegg på praksismøtet • Deltakelse i tverrfaglige perioder

Vurderingsordning

Individuell muntlig eksamen, teller 1/3 av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2SF124N Samfunnsfag

Emnekode: 2SF124N

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Samfunnsfag er først og fremst basert på sosiologi, men også sosialantropologi og statsvitenskap gir viktige bidrag. Faget skal gi innsikt i konkrete samfunnsforhold, men også gi en innføring i sosiologisk begrepsapparat og tenkemåte. For førskolelærere er det viktig å ha kunnskap om barns livsvilkår. For stadig flere førskolebarn er barnehagen en av de mest sentrale sosialiseringarenaene i samfunnet. Sentrale mål som utjevning av sosial ulikhet og utvikling av toleranse og respekt for andre krever evne til tilrettelegging i barnehagen. Samfunnsfag skal bidra til å utvikle profesjonalitet i førskolelæreryrket og dyktiggjøre for arbeid med barn i førskolealder. Samfunnsfag skal i den forbindelse bidra til

- å øke studentenes innsikt i hvordan samfunnet er bygd opp og fungerer med utgangspunkt i samfunnsvitenskapelige begreper og teorier
- å gi grunnlag for å kunne analysere, forstå og løse sosiale og kulturelle konflikter mellom mennesker, grupper og samfunn
- å bevisstgjøre studentene i forhold til egne verdiforankringer og samtidig bidra til å utvikle respekt for andres levemåte og verdier i et sosialhistorisk og nåtidig perspektiv
- å gi studentene kunnskap om politiske og administrative institusjoner og prosesser
- å gi studentene innsikt i sentrale rettsregler som gjelder barn, familie, barnehage og skole
- å bevisstgjøre studentene til å vurdere sine oppgaver som førskolelærere og vurdere barnehagens oppgaver som samfunnsinstitusjon i nærmiljø, lokal- og storsamfunn
- å gjøre studentene i stand til å ivareta samfunnsfaglige tema i arbeid med barn i barnehagen og med 6-åringer i skolen
- å stimulere studentene til aktivt sosialt engasjement
- å utvikle studentenes profesjonalitet og yrkesetiske bevissthet

Områdene **språk, kultur og kommunikasjon** vil bli vektlagt der dette er naturlig.

Innhold

I studiet inngår tre målområder:

1. Samfunns- og kulturanalyse

- Innføring i samfunnsvitenskapelige grunnbegreper, modeller og metoder, samt oppgave- og rapportskriving
- Innføring i ulike sosiologiske teorier og perspektiver
- Konflikt og avvik
- Sosial ulikhet
- Velferdsstaten

2. Barns oppvekst i et samfunnsvitenskapelig perspektiv

- Historisk perspektiv på barn og barndom som livsfase
- Barns materielle, sosiale og kulturelle livsvilkår
- Barnekultur, kommersialisert oppvekst, barn og medier
- Nærmiljø og lokalsamfunn som kontekst for barns sosialisering, identitet og tilhørighet
- Barns rettigheter
- Rettigheter for barn med spesielle behov
- Familien som sosialt system
- Familiemønstre i endring
- Sosiale nettverk
- Likestilling og likeverd
- Menn i barnehagen
- Det flerkulturelle Norge
- Kommunikasjon, kulturforskjeller og rasisme

3. Barnehagen som organisasjon og samfunnsinstitusjon

- Organisasjonsteori og organisasjonsanalyse
- Ledelsesteorier og pedagogisk ledelse
- Ledelse og veiledning i barnehagen
- Styrerens ansvarsområde
- Samarbeid mellom barnehage, familie og instanser utenfor barnehagen
- Politisk-administrative rammer rundt barnehagen
- Norsk barne- og familiepolitikk
- Barnehagens samfunnsmandat
- Historisk perspektiv på barnehagen som samfunnsinstitusjon
- Barnehagepolitikk og barnehageutbygging i Norge
- Juridiske rammer rundt barnehagen
- Førskolelæreryrket, omsorgsyrker, profesjonalitet og yrkesetikk
- Taushetsplikt og etikk i barnehagen

Omsorgssvikt og forebyggende barnevern

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil i hovedsak være nettbasert ved bruk av e-læringsverktøyet Classfrontier. Det vil også bli gitt undervisning på samlinger hvor deltakelsen er obligatorisk

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Deltakelse på oppgave- og rapportskrivingskurs og info-søkekurs. En gruppeoppgave gitt i forbindelse med kurs i oppgave- og rapportskrivning. Denne vurderes til Bestått /Ikke bestått. Denne må være bestått for at studenten får gå opp til eksamen i faget. To skriftlige individuelle arbeider er obligatoriske og må være levert innen angitt frist. Disse arbeidene må være godkjent for at studenten skal kunne gå opp til eksamen. Studenter som ikke overholder innleveringsfrister, vil ikke få sine besvarelser vurdert med mindre det foreligger en særlig avtale med faglærer.

Vurderingsordning

Eksamen

Individuell skriftlig eksamen, 6 timer.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NABEV12N Natur og bevegelse

Emnekode: 2NABEV12N

Studiepoeng: 20

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Læringsutbytte

Målet i Natur og bevegelse er at studentene skal:

- utvikle glede og interesse for natur og bevegelse i ulike miljø
- tilegne seg kunnskap om menneskekroppen og barnets fysiske og motoriske utvikling, hvordan fysisk aktivitet påvirker de ulike organsystemer og den betydning fysisk og motorisk utvikling har for barnets læring og totale utvikling
- utvikle innsikt i sammenhengene i naturen og forståelse for nødvendigheten av å ta vare på naturen
- tilegne seg kunnskap om og erfaring i ulike former for lek og fysisk aktivitet
- utvikle refleksjon og forståelse for planlegging, tilrettelegging, observasjon og evaluering av ulike naturfaglige og fysiske aktiviteter ute og inne

Innhold

Faget Natur og bevegelse omfatter 4 målområder:

Målområde A: Ut i naturen

- ekskursjoner til skog og vann
- planter og dyrs tilpasninger til ulike miljøer og årstider
- observasjon, innsamling og klassifisering av planter og dyr
- enkelt friluftsliv til ulike årstider
- barnehagens utemiljø
- sansemotoriske aktiviteter
- lek og ekspressive bevegelser
- lekaktiviteter i, på og med snø
- spor og sportegn
- terrarier og akvarier

Målområde B: Kropp og helse

- motorikk/sansemotorikk
- alderstypiske utviklingstrinn
- anatomi, fysiologi
- sikkerhet og utfordringer
- barneulykker, førstehjelp, livredning

Målområde C: Økologi og miljø

- økologi
- miljøproblemer
- solsystemet
- eksperimenter med lyd og lys
- eksperimenter med vann

Målområde D: Fagdidaktikk

- fagdidaktisk grunntenkning
- planlegge, tilrettelegge, vurdere og veilede arbeid med motoriske og naturfaglige emner
- pedagogrollen
- observasjon
- overgang barnehage/ skole

Organisering og arbeidsformer

Faget organiseres slik at teori og praktisk arbeid utgjør en helhet. Undervisningen vil være samlingsbasert med nettstøtte der e-verktøyet Fronter benyttes. Studiet har regelmessige samlinger som er obligatoriske. Undervisningen på samlingene krever aktiv deltagelse i de praktiske aktivitetene og ekskursjonene. Det legges vekt på veiledning før og etter samlingene. Undervisningen har varierte arbeidsformer som for eksempel: forelesninger, gruppearbeid, ekskursjoner, praktisk utprøving i ulike miljøer, observasjon, studentledet arbeid og selvstudium. Noe av undervisningen vil legges utenom høgskolens nærmiljø. Dette kan medføre transport og noen kostnader. Det forutsettes at studentene har klær og utstyr til undervisning inne i gymnastikksal og svømmebasseng, og til bruk ute i naturen i all slags vær til ulike årstider. Praksis i barnehagen vil synliggjøre sammenhengen mellom teori og praksis.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Aktiv deltagelse i all praktisk undervisning og ekskursjoner knyttet til samlinger. Inntil seks små oppgaver med praktisk del som gjennomføres i barnehage (presiseres i årsplanen). Leveres til avtalt tid. Retningslinjer følger oppgavene. Vurderes til Bestått/Ikke bestått. Studenter som ikke har deltatt på obligatorisk undervisning eller levert oppgaver til fastsatt tid, kan ikke meldes opp til eksamen med mindre det foreligger en særlig avtale med faglærer.

Vurderingsordning

Avsluttende vurdering gis på grunnlag av følgende komponenter:

- Individuell skriftlig eksamen med artsprøve, 5 timer. Vektes 60 %.
- 1 didaktisk oppgave med praktisk del i bevegelse som gjennomføres i barnehagen. Vektes 20 %.
- 1 didaktisk oppgave med praktisk del i natur som gjennomføres i barnehagen. Vektes 20%

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEDF33N-200 Pedagogikk 2. studieår

Emnekode: 2PEDF33N-200

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Bygger på studier i pedagogikk 1. studieår

Læringsutbytte

Pedagogikkfaget er et danningsfag som skal bidra til studentenes personlige vekst, utvikling og etiske refleksjon. Faget har som mål å forberede studenter til et yrke som er preget av kompleksitet, menneskelig nærhet, mangfold og endring. I tillegg skal faget belyse studiets profil: språk, kultur og kommunikasjon.

Studenten skal

- ha kunnskap om og ferdigheter i å planlegge, reflektere og grunngi pedagogisk arbeid i en flerkulturell barnehage
- kunne tilrettelegge barnehagens fysiske inne- og uterom som et godt læringsmiljø
- ha kunnskap om ledelse, veiledning og samhandling og kunne anvende teoretisk og praktisk innsikt i arbeid med ulike samarbeidspartere
- kunne reflektere over egen lederrolle, og hvordan egne handlinger får betydning for barns livskvalitet
- kunne identifisere endringsbehov og utviklingsområder i barnehagen
- ha kunnskap om samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole
- ha kjennskap til digitale verktøy som pedagogisk innhold og arbeidsmåte i barnehagen

Innhold

Det mangfoldige barnet

s yn på barnet

- det kompetente barnet
- læring

- lek
- identitet
- språk og kommunikasjon

Den profesjonelle førskolelærer

- systemteori
- relasjoner
- ledelse
- den lærende barnehagen
- utviklingsarbeid
- etikk
- pedagogisk dokumentasjon
- overgang fra barnehage til skole

Organisering og arbeidsformer

Undervisning

Det skal gis rom for dialog og studentaktiviteter i undervisningen, som hovedsakelig blir organisert som forelesninger, seminar og gruppearbeid. Videre vil mye av studiearbeidet knyttes til aktiv bruk av Fronter. Undervisningen i pedagogikk går over 2 ½ år med avslutning til jul i tredje studieår.

Studentene må sette av tid til faglig arbeid gjennom selvstudium og studiegruppearbeid.

Selvstudium er en viktig del av studiet. Det handler om forberedelse til undervisning, å lese pensum og annen litteratur, arbeid med arbeidskrav, egne refleksjoner og refleksjonsnotater, planlegging av studiet og praksis m.m..

Studentene vil bli organisert i studiegrupper der det vil bli forventet aktiv deltagelse knyttet til arbeid med litteratur, fagstoff, fagoppgaver, praksis m.m., slikt arbeid kan skje gjennom direkte møter mellom studentene eller ved hjelp av nettet.

Høgskolen i Hedmark

Når studentene er i praksis, vil bruk av praksisfortellinger som grunnlag for refleksjon og analyse være en sentral arbeidsmåte. Praksisfortellingene vil være en viktig del av studentenes erfaringskilde og brukes i gruppearbeider, fagoppgaver og til eksamen.

Temaer og emner

Undervisningen i pedagogikk er organisert som emner, slik som: de yngste barna, relasjoner og kommunikasjon, læring, lek mm. Noen temaer vil bli belyst tverrfaglig.

Veiledning

Det vil bli gitt faglig veiledning gjennom studiet.

Praksisveileder og øvingslærer har ansvar for veiledning i forbindelse med praksis og utøvelse av yrkesrollen.

Den faglige veiledning vil knyttes til bl.a. studieveiledning, veiledning på fagoppgaver og andre faglige spørsmål.

Fag- og oppgaveveiledning gis individuelt og i grupper, dette kan forgå via nettet eller ved direkte møter. Lærere i pedagogikk tar opp konkrete spørsmål av faglig og didaktisk karakter, og skal hjelpe studentene med å sette egne kunnskaper, erfaringer og personlige holdninger i sammenheng med det fagstoffet de møter i studiet.

Den personlige veiledningen skal hjelpe og støtte den enkelte student med utvikling av de kvaliteter som er nødvendig for å bli en profesjonell førskolelærer.

Bruk av digitale verktøy

Fronter vil være et meget sentralt redskap gjennom hele studiet. Det vil bli brukt til å gi faglig informasjon, være et diskusjonsforum, innleveringssted for oppgaver m.m.. Andre digitale verktøy kan også være aktuelle.

Praksis.

Gjennom studiet er det 100 dagers veiledet praksis, hvorav 95 dager i barnehage og 5 dager på grunnskolens 1. trinn. Barnehagepraksisen foregår som punktpraksis, dvs. ca 1 praksisdag pr. uke i studieåret. Det henvises til egen plan for gjennomføring av praksisopplæringen.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Obligatorisk undervisning. * Seminar om veiledning Skrive 3 praksisfortellinger knyttet til pedagogisk ledelse o Et observasjonsnotat i gruppe fra grunnskolepraksis o En skriftlig individuell fagoppgave o En Power Point-presentasjon. Gruppeoppgave i norsk og pedagogikk knyttet til emner innenfor språk, kultur og kommunikasjon. o Et individuelt refleksjonsnotat om styrerrollen o Et individuelt kartleggingsnotat om utviklingsarbeidet i praksis Ved eventuelt ikke bestått på første innlevering av et arbeidskrav, gis det mulighet for én innlevering til. Alle arbeidskrav må være bestått før en kan gå opp til eksamen.

Vurderingsordning

- Individuell skriftlig 6 timers eksamen, teller 1/3 av endelig karakter

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NO125N-1 Norsk Barnelitteratur

Emnekode: 2NO125N-1

Studiepoeng: 7,5

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Ved slutført studium skal studentene

- ha tilegnet seg innsikt i den kulturen barn selv skaper
- være i stand til å analysere og vurdere ulike kulturytringer for og om barn
- være i stand til å skape et stimulerende kulturmiljø i barnehagen
- ha tilegnet seg kunnskap om den store variasjonen i kulturpåvirkning barn får i og utenfor barnehagen

Innhold

Emnet omfatter følgende innhold:

- barnelitteraturens framvekst og utbredelse
- analyse, vurdering, formidling og resepsjon av lokal, nasjonal og internasjonal barnelitteratur, tradisjonsstoff og multimedietekster
- barnelitteraturhistorie etter 1970 og fram til i dag
- framstillingen av barndom og oppvekst i litteratur for voksne eller ungdom
- barns egen kultur

Organisering og arbeidsformer

Studiet er nettbasert og har regelmessige samlinger. Den nettbaserte delen er basert på læringsplattformen Fronter. Studentene skriver oppgaver, deltar i nettseminar osv., og får veiledning på nettet. I samlingene vil organiseringen være basert på forelesninger i tillegg til gruppearbeid, samtale og diskusjoner. Det er obligatorisk frammøte på alle samlinger.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

* Individuell hjemmeoppgave. * Boksamtale med skriftlig referat og evaluering av egen innsats. * Et gitt antall korte faglige innspill. • Tverrfaglig praksisorientert gruppeoppgave i norsk og pedagogikk knyttet til et emne innenfor temaene språk, kultur og kommunikasjon. Alle obligatoriske arbeidskrav

må være bestått for at studenten skal kunne framstille seg til eksamen.

Vurderingsordning

Individuell skriftlig hjemmeeksamen som teller 50% av samlet karakter i norsk.

Endelig karakter i norsk settes på grunnlag av hjemmeeksamen i emnet Barnelitteratur og den skriftlige individuelle skoleeksamen i emnet Barnespråk. Ved sammenslåingen teller disse to karakterene 50 % hver.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2ESTFB23N Estetiske fag

Emnekode: 2ESTFB23N

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Studentene skal gjennom studiet:

- utvikle sin bevissthet om de estetiske fagenes betydning for barn.
- tilegne seg kunnskaper og ferdigheter gjennom eget skapende arbeid, samt kunne reflektere rundt egen praksis
- tilegne seg kompetanse i planlegging, gjennomføring og vurdering av kunstfaglig arbeid for og med barn i samsvar med gjeldende planverk
- utvikle sine evner til formidling og engasjement gjennom kunstfaglig arbeid
- tilegne seg kompetanse i å formidle ulike kunst- og kulturuttrykk gjennom arbeid med egen og andres kultur
- tilegne seg kompetanse i og forståelse for sammenhengen mellom lek og skapende prosesser
- tilegne seg kompetanse i å benytte de estetiske fagene i mellommenneskelig kommunikasjon

Innhold

Studiet i estetiske fag omfatter tre kunstfag: drama, musikk og forming. Studiet er bygget opp rundt tre hovedmålområder. Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring og didaktisk refleksjon.

A Kunstfaglig egenutvikling

Studentene skal gjennom studiet tilegne seg kunnskaper i å:

- bruke og vurdere ulike formidlings- og presentasjonsformer
- vurdere egen kompetanse og sette seg mål for sin egen utvikling
- bruke og vurdere kunstfagene som redskap i kommunikasjon

B Kunstfaglig arbeid for og med barn

Studentene skal gjennom studiet tilegne seg:

- kunnskaper om estetisk utvikling, lek og kreativitet hos barn
- kunnskaper om barn som mottakere av kunst- og kulturuttrykk
- kunnskaper om barns ulike uttrykksmåter
- kunnskaper i å videreutvikle barns kulturelle identiteter gjennom arbeid med egen og andres kulturer
- kunnskaper i å videreutvikle barns evner til å uttrykke seg gjennom kunstfagenes

ulike symbolspråk

C Kunstfaglig innhold

I hvert av kunstfagene vil dette innebære:

Drama

I faget vil det legges vekt på:

- forholdet lek - drama - teater
- drama- og teaterfaglig egenutvikling
- fantasi, kreativitet og improvisasjon
- dramatiske uttrykksformer i en kulturell sammenheng
- dramapedagogiske metoder
- forholdet drama- språkutvikling - kommunikasjon
- teater for barn

Forming

I faget vil det legges vekt på:

- studentenes eget skapende arbeid i to- og tredimensjonalt formspråk
- forming i barnehagen. Tilrettelegging for helhetlige, didaktiske arbeidsprosesser i forhold til barn med ulik alder og forutsetning
- kunnskap om barns uttrykksformer
- faget som språk- og kommunikasjonsfag.
- formidling av kunst, formkultur og arkitektur
- hvordan en i barnehagens fysiske miljø kan ivareta ulike estetiske inntrykks- og uttrykksformer

Musikk

I faget vil det legges vekt på :

- eget forhold til musikk
- musikkens funksjoner i ulike hverdagssammenhenger
- musikk og barnekultur, herunder bevisstgjøring av barns musikalske uttrykk gjennom teori og praksis
- instrumentkunnskap
- musikalske grunnelementer
- utøvelse og formidling av musikk i form av sang, spill og bevegelse
- komposisjon og lydforming
- egen og andre kulturers musikalske uttrykk

Organisering og arbeidsformer

- Forelesninger, gruppearbeid og individuelt arbeid, samt praktisk og teoretisk veiledning.
- Studentene må påregne å tilegne seg en del teoristoff, samt gjennomføre en del praktisk-estetisk arbeid som selvstudium.
- Læringsplattformen Fronter og evt. andre tekniske hjelpemidler anvendes
- Det legges stor vekt på utvikling av både håndverksmessig- og uttrykksmessig kompetanse i det tverrfaglige arbeidet
- Studentene må kjøpe inn noe privat utstyr og betale en fast utgift til materialer. Dette skal dekke både forbruk og vedlikehold.
- Praksisbarnehagene vil fungere som en arena for utprøving og utvikling av pålagte oppgaver.
- Det vil kunne bli arrangert en studietur.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- All undervisning er obligatorisk
- Godkjent en devaluering i hvert fag
- Godkjent en devaluering i tverrfaglig arbeid
- Deltakelse i tverrfaglig undervisning og opplegg er obligatorisk

Vurderingsordning

- Individuell skriftlig eksamen med 6 timers varighet. Teller 40 % av samlet karakter.
- Praktisk eksamen i form av en tverrfaglig- estetisk oppgave. Oppgaven fremføres som et gruppearbeid. Gruppene trekkes. Oppgaven utleveres 72 timer (3 døgn) før den skal presenteres. Teller 60 % av samlet karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NO125N-21 Norsk Barnespråk

Emnekode: 2NO125N-21

Studiepoeng: 7,5

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Ved slutført studium skal studentene

- være i stand til å skape et stimulerende språkmiljø i barnehagen
- ha tilegnet seg teoretisk grunnlag for å forstå barns språk både som system, tankeredskap, uttrykks- og kommunikasjonsmiddel
- være i stand til å analysere og vurdere ulike språklige ytringer av barn
- ha tilegnet seg kunnskap om den store variasjonen i språkpåvirkning barn får i og utenfor barnehagen
- ha tilegnet seg de ferdighetene de trenger for å mestre de språklige oppgavene en førskolelærer får i kontakt med barn, voksne og offentlige instanser

Innhold

- barns språkutvikling fra 0-6 år
- språkstimulering
- tospråklighet
- den første lese- og skriveopplæringa
- barnekultur
- språklig samhandling mellom ulike aktører i barnehagen

Organisering og arbeidsformer

Studiet er nettbasert og har regelmessige samlinger. Den nettbaserte delen er basert på læringsplattformen Fronter. Studentene skriver oppgaver, deltar i nettseminar osv., og får veiledning på nettet. I samlingene vil organiseringen være basert på forelesninger i tillegg til gruppearbeid, samtale og diskusjoner. Det er obligatorisk frammøte på alle samlinger.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Studenten skal kommentere barns egne tekster etter nærmere avtale med faglærer.
- Studenten skal skrive en analyse av en samtale mellom voksen – barn som finner sted i en praksis-situasjon.
-

Studenten skal skrive et gitt antall korte faglige innspill knyttet til emner i pensum eller praksis etter avtale med faglærer. Alle obligatoriske arbeidskrav må være bestått for at studenten skal kunne framstille seg til eksamen. I emnet Barnespråk skal studenten skrive minst ett av arbeidskravene på nynorsk og minst ett av arbeidskravene på bokmål

Vurderingsordning

Individuell skriftlig eksamen, 4 timer som teller 50% av samlet karakter i norsk. Ordliste er tillatt hjelpemiddel

Endelig karakter i norsk settes på grunnlag av hjemmeeksamen i emnet Barnelitteratur og den skriftlige individuelle skoleeksamen i emnet Barnespråk. Ved sammenslåingen teller disse to karakterene 50 % hver.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEDF33N-300 Pedagogikk 3. studieår

Emnekode: 2PEDF33N-300

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Bygger på studier i pedagogikk 1. og 2. studieår

Læringsutbytte

Pedagogikkfaget er et danningsfag som skal bidra til studentenes personlige vekst, utvikling og etiske refleksjon. Faget har som mål å forberede studenter til et yrke som er preget av kompleksitet, menneskelig nærhet, mangfold og endring. I tillegg skal faget belyse studiets profil: språk, kultur og kommunikasjon.

Studenten skal

- kunne skape rom for barns mangfold i forhold til alder, kjønn, etnisitet og barn med spesielle behov
- ha kunnskap om barnehagen som en inkluderende organisasjon
- ha kunnskap om ulike sider ved personalsamarbeid
- ha kunnskap om og forståelse for å utvikle et nært samarbeid med foreldre og andre samarbeidspartnere
- ha kunnskap om konflikthåndtering
- ha kunnskap om barnehagen som organisasjon og barnehagens plass i samfunnet
- ha kunnskap om å gjennomføre et utviklingsarbeid i barnehagen
- ha kjennskap til digitale verktøy som pedagogisk innhold og arbeidsmåte i barnehagen

Innhold

Den inkluderende barnehagen

- i et system- og individperspektiv
  - tilrettelegge for et inkluderende miljø
  - hindringer
  - sosialiseringsteori

- sosiokulturelle perspektiver
- kjønn
- flerkulturelt perspektiv
- barn med spesielle behov
- risikobarn

Den profesjonelle førskolelæreren

- barnehagen
- personalsamarbeid
- foreldresamarbeid
- konflikthåndtering
- utviklingsarbeid

Organisering og arbeidsformer

Undervisning

Det skal gis rom for dialog og studentaktiviteter i undervisningen, som hovedsakelig blir organisert som forelesninger, seminar og gruppearbeid. Videre vil mye av studiearbeidet knyttes til aktiv bruk av Fronter. Undervisningen i pedagogikk går over 2 ½ år med avslutning til jul i tredje studieår.

Studentene må sette av tid til faglig arbeid gjennom selvstudium og studiegruppearbeid.

Selvstudium er en viktig del av studiet. Det handler om forberedelse til undervisning, å lese pensum og annen litteratur, arbeid med arbeidskrav, egne refleksjoner og refleksjonsnotater, planlegging av studiet og praksis m.m..

Studentene vil bli organisert i studiegrupper der det vil bli forventet aktiv deltagelse knyttet til arbeid med litteratur, fagstoff, fagoppgaver, praksis m.m., slikt arbeid kan skje gjennom direkte møter mellom studentene eller ved hjelp av nettet.

Når studentene er i praksis, vil bruk av praksisfortellinger som grunnlag for refleksjon og analyse være en sentral arbeidsmåte. Praksisfortellingene vil være en viktig del av studentenes erfaringskilde og brukes i gruppearbeider, fagoppgaver og til eksamen.

Temaer og emner

Undervisningen i pedagogikk er organisert som emner, slik som: de yngste barna, relasjoner og kommunikasjon, læring, lek mm. Noen temaer vil bli belyst tverrfaglig.

Veiledning

Det vil bli gitt faglig veiledning gjennom studiet.

Praksisveileder og øvingslærer har ansvar for veiledning i forbindelse med praksis og utøvelse av yrkesrollen.

Den faglige veiledning vil knyttes til bl.a. studieveiledning, veiledning på fagoppgaver og andre faglige spørsmål.

Fag- og oppgaveveiledning gis individuelt og i grupper, dette kan forgå via nettet eller ved direkte møter. Lærere i pedagogikk tar opp konkrete spørsmål av faglig og didaktisk karakter, og skal hjelpe studentene med å sette egne kunnskaper, erfaringer og personlige holdninger i sammenheng med det fagstoffet de møter i studiet.

Den personlige veiledningen skal hjelpe og støtte den enkelte student med utvikling av de kvaliteter som er nødvendig for å bli en profesjonell førskolelærer.

Bruk av digitale verktøy

Fronter vil være et meget sentralt redskap gjennom hele studiet. Det vil bli brukt til å gi faglig informasjon, være et diskusjonsforum, innleveringssted for oppgaver m.m.. Andre digitale verktøy kan også være aktuelle.

Praksis.

Gjennom studiet er det 100 dagers veiledet praksis, hvorav 95 dager i barnehage og 5 dager på grunnskolens 1. trinn. Barnehagepraksisen foregår som punktpraksis, dvs. ca 1 praksisdag pr. uke i studieåret. Det henvises til egen plan for gjennomføring av praksisopplæringen.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

o Obligatorisk undervisning Refleksjonsnotat om mangfold i barnehagen * Et individuelt refleksjonsnotat om styrerrollen

Vurderingsordning

- Rapport fra utviklingsarbeidet, teller 1/3 av endelig karakter i faget

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLEFB22N Religion, livssyn, etikk

Emnekode: 2RLEFB22N

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Mål for studiet er at studentene skal kunne:

- drøfte ulike teorier om barns møte med religiøse, livssynsmessige og etiske verdier
- gjøre rede for sentrale elementer i kristen tro og kulturarv
- gjøre rede for innhold og uttrykksformer i ulike religioner og livssyn og for betydningen av dialog og samhandling om religion og livssyn i barnehagen
- gjøre rede for innholdet i utvalgte fortellinger fra forskjellige religioner og livssyn og drøfte bruken av dem i barnehagen
- drøfte moralfilosofiske grunnlagsproblemer
- gjøre rede for forskjellige tilnæringsmåter til etiske og filosofiske spørsmål og hvordan disse kan brukes i etisk og filosofisk samtale

Mål for studiet er at studentene skal:

- erkjenne betydningen av egen verdiforankring og faktorer som påvirker barns verdivalg
- vise respekt for kristendommens betydning for norsk kultur og samfunn
- vise respekt for religioner og livssyns betydning for personlig identitet og kulturell identifikasjon
- vise åpenhet, respekt og toleranse i møte med barn og voksne med ulik kulturell og livssynsmessig tilhørighet
- vise bevissthet om etiske vurderinger i barnehagens hverdag
- erkjenne betydningen av å kunne føre dialog i spørsmål som gjelder etikk, religion, filosofi og livssyn i samfunnet generelt og i barnehagen spesielt

Mål for studiet er at studentene skal ha utviklet ferdighet til å:

- gi pedagogisk velbegrunnet og tilpasset veiledning av barn i religiøse, livssynsmessige og etiske spørsmål og vurdere egnede hjelpemidler og arbeidsmåter
- formidle sentrale verdier i kristen kultur og tradisjon i barnehagen
- formidle sentrale elementer i andre religioner og livssyn slik at barn med ulik religiøs- og livssynsmessig tilhørighet kan få støtte for sin kulturelle egenart
- møte etiske utfordringer av ulik art i barnehagens hverdagsliv

- å legge til rette for dialoger og samhandling mellom ulike grupper i barnehagen

Innhold

Studiet i RLE omfatter fire målområder som skal vektas noenlunde likt. Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom formidling av faglig kunnskap, praksiserfaring, studentenes eget arbeid, samt pedagogisk og didaktisk refleksjon. De enkelte innholdspunktene under *hovedmomenter* kan justeres i samråd mellom studenter og faglærere.

Målområde 1: Arbeid med RLE i barnehagen

Målområdet sikter mot å gi studentene innsikt i barnehagens og skolens verdigrunnlag. Dessuten omfatter studiet drøfninger av hvordan emner i RLE kan legges til rette i barnehagen. Studiet har også til hensikt å gi studentene innsikt i betydningen av religion, livssyn og etikk i en helhetlig personlighetsutvikling.

Hovedmomenter:

- Religion og livssyn innenfor en helhetlig personlighetsutvikling
- Møte med barns religiøse og livssynsmessige forutsetninger, forestillinger og spørsmål
- Barnehagens og skolens verdigrunnlag og forholdet mellom barnehage og barnas hjem
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av emner innenfor RLE, med vekt på arbeidsformer som inspirerer barn til glede, undring og lek
- Praktiske løsninger for det enkelte barn, med særlig vekt på samarbeid med kolleger og foreldre/foresatte

Målområde 2: Kristen tro og tradisjon

Den kristne religionen har hatt stor innvirkning på kulturen i vårt land. Bibelen har spilt en sentral rolle som kilde for tro, moral og livstolkning. Bibelfortellinger, elementer fra kristen troslære og kristne høytider er en del av kulturarven som barnehagen skal formidle og videreutvikle. For at barnehagen skal makte denne oppgaven, trenger studentene å tilegne seg kunnskaper om kristen tro og tradisjon, men også å utvikle forståelse for kristendommens rolle og betydning i vår kultur i fortid og nåtid.

Hovedmomenter:

- Bibelens hovedlinjer og hovedtemaer, Jesu liv og gjerning, med vekt på tekster fra Lukasevangeliet
- Grunnleggende fortellinger i kristendommen, med vekt på fortellinger fra Det gamle og Det nye testamente
- Sentrale elementer i kristen troslære, med vekt på de kristne høytidene
- Den kristne kulturarven og vår tids kultur
- Bibelfortellinger for barn, didaktiske utfordringer
- Utvalgte kristne konfesjoner

Målområde 3: Religioner, livssyn og kulturmøter

Både den globale verden og det norske samfunnet er preget av møter mellom ulike kulturer. Ulike religioner og livssyn er en del av dette bildet. Barn møter religions- og livssynsmangfoldet både i lokalmiljøet og i barnehagen. Samtidig er de preget av sin egen hjemmebakgrunn, og skal i barnehagen

Høgskolen i Hedmark

møte forståelse for egen kulturell og livssynsmessig tilhørighet. Barnehage og skole skal bidra til gjenkjennelse og trygghet for det enkelte barn, og samtidig skape et klima for åpenhet og interesse for andre. For å oppnå dette er det en forutsetning at førskolelæreren har god kunnskap om religioner og livssyns rolle som en del av barns oppvekstmiljø.

Hovedmomenter:

- Jødedom, islam, hinduisme og buddhisme: særpreg, hovedtanker og religiøs praksis
- Ulike religioners og livssyns holdninger til barn og familie, hjem og hverdagsliv, skikk og bruk, undervisning og oppdragelse
- Hovedtrekk ved jødedom, islam, hinduisme og buddhisme, med vekt på sentralt trosinnhold, høytider, familieliv og hverdagsliv
- Fortellinger og personer fra ulike religioner og livssyn
- Humanisme med vekt på livssynshumanismen
- Barnehagens møte med religiøst, kulturelt og livssynsmessig mangfold: dialog og samhandling

Målområde 4: Etikk og filosofi

Menneskets individuelle og sosiale liv bygger på bestemte verdier. Disse verdiene har sin basis i ulike filosofiske, religiøse og livssynsmessige tradisjoner. Studiet av etikk og filosofi må derfor i stor grad handle om hvordan normer og verdier kan begrunnes i de forskjellige tros- og livssynstradisjoner. Samtidig vil en vektlegge tilnærmingen til etiske og filosofiske spørsmål i barnehagens hverdag. Studiet vil også drøfte profesjonsetiske problemstillinger knyttet til lærerrollen i barnehage og skole.

Hovedmomenter:

- Utvalgte moralfilosofiske grunnlagsproblemer
- Ulike etiske tenkemåter i vår tid
- Forskjellige tilnæringsmåter til etiske spørsmål
- Den etiske samtalen i barnehagen
- Profesjonsetiske problemstillinger i barnehage og skole, bl.a. møte med barn i sorg og krise
- Filosofiske samtaler med barn

Organisering og arbeidsformer

Studiet er samlings- og nettbasert. Noe undervisning vil bli gitt på pedagogiske samlinger, men ellers vil studentene stå ansvarlig for oppdatering fra nettet og lesing av litteratur selv. Ulike former for kommunikasjon over nettet vil være sentrale i studiet: som for eksempel formidling av fagstoff, kunnskapsprøve og veiledning. Aktiv bruk av disse ressursene vil øke studentens læringsutbytte og styrke studentens evne til å se sammenhengen mellom målene for studiet og pensum.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Frammøte til 80% av undervisningen
- Deltakelse med presentasjon av et faglig/pedagogisk tema i en seminarrekke. Utføres gruppevis. Nærmere detaljer gis i undervisningsplanen.
- Gjennomføring av en nettbasert kunnskapsprøve. For å bestå må andelen av riktige svar være minst 90%.

Nærmere retningslinjer for arbeidet med disse arbeidskravene publiseres på nettet når studiet er i gang. Det samme gjelder opplysninger om når de ulike aktiviteter skal foregå.

Vurderingsordning

- Skriftlig, individuell skoleeksamen på 5 timer.

Ved avsluttende vurdering legges det vekt på grunnleggende kunnskap og innsikt, men også på dyktighet i pedagogisk anvendelse av faget.

Tillatte hjelpemidler på avsluttende skoleeksamen: Bibelen, Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2IKTFB21 IKT i barnehagen

Emnekode: 2IKTFB21

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Ved slutført studium skal kandidatene ha tilegnet seg:

Kunnskaper

- kunnskap om bruk av IKT som verktøy i det pedagogiske arbeidet i barnehagen
- innsikt i hvordan nye medier påvirker og endrer barnekulturen
- kompetanse om barns tidlige erfaringer med digitale medier og hvilken betydning disse mediene har for barns utvikling
- kunnskap om lover og regler som ivaretar barnas rettigheter i informasjonssamfunnet
- kompetanse til å veilede barn og foresatte i deres møte med en digital arena utenfor barnehagen

Ferdigheter

- grunnleggende ferdigheter i bruk av digitale verktøy
- kunne legge til rette for kreative læringsprosesser som stimulerer barnas utvikling i tråd med barnehagens pedagogiske oppgaver
- ferdigheter i digital dokumentasjon av barnehagens pedagogiske arbeid
- kunne bruke digitale verktøy til ledelse, kommunikasjon og samarbeid

Generell kompetanse

- reflekterte holdninger til etiske og juridiske problemstillinger knyttet til barns bruk av digitale medier
- evne til å bruke IKT i egen læring i et livslangt læringsperspektiv

Innhold

Emnet er organisert i to hovedtemaer:

Digital kompetanse

- arbeid med digitale verktøy som er relevante for det pedagogiske arbeidet i barnehagen som for eksempel bildebehandling, lydredigering, videoproduksjon, interaktive tavler, dataspill, digital tekstproduksjon, bruk av sosiale medier og andre ressurser på internett
- innsikt i lover, regler som ivaretar barns rettigheter og etiske problemstillinger knyttet til barns bruk av digitale medier
- innsikt i endringene som skjer med barnekulturen som et resultat av utviklingen i digitale medier

Pedagogisk og kreativ bruk av digitale verktøy

- tilrettelegging av kreative arbeidsprosesser med digitale verktøy som stimulerer barns lek og utvikling, som for eksempel bildebøker, digitale fortellinger og animasjon
- bruk av pedagogisk programvare for læring gjennom lek og spill.

Organisering og arbeidsformer

Studiet er samlingsbasert og samlingene er obligatoriske. Det vil bli informert mer detaljert om samlingene før studiestart.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Deltakelse på alle samlinger
- inntil 4 individuelle arbeidskrav
- 2 gruppebaserte arbeidskrav
- deltakelse i nettdiskusjoner og nettseminarer etter nærmere avtale

Dokumentasjon av arbeidene skal leveres i en digital arbeidsmappe. Ved semesterstart vil det komme spesifiseringer til de ulike arbeidskravene angående organisering, innhold og tidsfrister.

Innholdet i arbeidsmappa skal godkjennes før det gis anledning til å framstille seg til eksamen.

Vurderingsordning

Vurderingen består av to deler:

- Individuell, muntlig eksamen som teller 60% av endelig karakter i faget.
- Presentasjonsmappe som teller 40% av endelig karakter i faget.

I god tid før eksamen skal to av arbeidskravene legges i presentasjonsmappe som grunnlag for en mappekarakter. Det ene arbeidskravet blir bestemt ved loddtrekning. Det andre kravet kan studenten velge selv blant de resterende.

Det benyttes graderte karakterer fra A - F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

20L23 Organisasjon og ledelse

Emnekode: 20L23

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Organisasjon og ledelse i førskolelærerutdanningen gir en grunnleggende innføring i organisasjons- og ledelsesfaget med utgangspunkt i barnehagen som organisasjon. Faget har et komparativt perspektiv på barnehagen som organisasjon, det vil si at det vil bli fokusert på både forskjeller og likheter mellom barnehagen og andre organisasjoner. Spesielt vil barnehagen bli sammenlignet med skolen. Det vil derfor bli gitt en innføring i skolen som organisasjon. Dette vil også være en innføring i organisasjoner som er pedagogiske virksomheter. Faget vil også fokusere på variasjoner i hvordan dagens barnehager styres, organiseres og ledes.

I tillegg til førskolelærerstudenter er faget også åpent for andre studenter som ønsker å bruke faget som en del av et studium, en bachelorgrad eller som et selvstendig fag. Faget egner seg spesielt godt for alle typer lærerstudenter og studenter med erfaring fra pedagogiske eller helse- og sosialfaglige yrker. For disse studentgruppene vil det være mulig å få noe av undervisningen, pensum, øvingsoppgaver og eksamensoppgaver tilpasset aktuell utdanning eller yrkeserfaring.

Gjennom faget organisasjon og ledelse skal studentene tilegne seg innsikt og kunnskap om:

- Organisasjons- og ledelsesfagets sentrale prinsipper, perspektiver, teorier, metoder og forskningsresultater.
- Hvordan organisasjoner og organisasjoners ledelsesfunksjoner fungerer, og hvordan de kan endres og utvikles.
- Endrings- og utviklingsledelse, personal- og kompetanseledelse og strategisk ledelse, inkludert forståelse for sammenhengene mellom disse.
- Hvordan det er å arbeide som profesjonsutdannet i organisasjoner.
- Samarbeidspartnere utenfor organisasjoner, inkludert organisasjoners kunder, klienter og brukere.
- De politisk-administrative rammer som organisasjoner er underlagt.
- Hva som kjennetegner barnehagen som organisasjon, inkludert forskjeller og likheter mellom barnehagen og andre organisasjoner.
- Hvordan ledelsesfunksjonen i barnehagen fungerer, inkludert variasjoner i hvordan dagens barnehager styres, organiseres og ledes.
- utfordringer knyttet til endrings- og utviklingsledelse, personal- og kompetanseledelse og strategisk ledelse i barnehagen.

- Barnehagens omgivelser, inkludert mulige samarbeidspartnere og hvilken betydning slikt samarbeid kan ha for barnehagen.
- En innføring i skolen som organisasjon og pedagogisk virksomhet.

Innhold

I studiet inngår følgende fire målområder (målområdenes vekting i parentes):

1. Organisasjon og ledelse (50%)
2. Politisk-administrative rammer (20%)
3. Organisasjonsutvikling og endring (20%)
4. Samrbeidspartnere utenfor organisasjonen (10%)

Organisasjon og ledelse

Dette målområdet gir en grunnleggende innføring i organisasjons- og ledelsesfagets sentrale prinsipper, perspektiver, teorier, metoder og forskningsresultater. Målområdet vil gi en grunnleggende innsikt i hvordan organisasjoner og organisasjoners ledelsesfunksjoner fungerer. Målområdet vil gi en spesiell innsikt i barnehagen som organisasjon og hvordan ledelsesfunksjonene i barnehagen fungerer. Målområdet vil også belyse forskjeller og likheter mellom barnehagen og andre organisasjoner som for eksempel skolen.

Delemner:

- Organisasjonsbegrepet
- Organisasjonsstruktur
- Organisasjonskultur
- Makt og konflikt i organisasjoner
- Organisasjoners omgivelser
- Individet og organisasjonen
- Kommunikasjon i organisasjoner
- Beslutninger i organisasjoner
- Læring i organisasjoner
- Endring av organisasjoner
- Ledelse i organisasjoner
- Endrings- og utviklingsledelse
- Personal- og kompetanseledelse
- Strategisk ledelse
- Barnehagen som organisasjon
- Ledelse i barnehagen
- Variasjoner i styring, organisering og ledelse av barnehagen
- Et komparativt perspektiv på barnehagen som organisasjon
- Skolen som organisasjon og pedagogisk virksomhet.

Politisk-administrative rammer

Dette målområdet gir innsikt i de politisk-administrative rammer som organisasjoner er underlagt. Byråkratet som organisasjonsform og kritikken mot denne vil også bli behandlet.

Delemner:

- Politisk-administrative rammer for organisasjoner
- Utfordringer knyttet til offentlig styring
- Byråkratisk organisasjonsform
- Kritikken mot byråkratiet

Organisasjonsutvikling og endring

Dette målområdet gir innsikt i hvordan organisasjoner og organisasjoners ledelsesfunksjoner kan endres og utvikles. Målområdet vil fokusere på hvordan organisasjoner og ledelsesfunksjonen i organisasjoner kan endres og utvikles gjennom organisasjonsutvikling.

Delemner:

- Organisasjoner i endring og utvikling
- Ledelse av endring og utvikling
- Organisasjonsutvikling
- Motstand mot endring og utvikling i organisasjoner

Samarbeidspartnere utenfor organisasjonen

Dette målområdet gir innsikt i samarbeidspartnere utenfor organisasjoner, inkludert organisasjoners kunder, klienter og brukere. Målområdet gir også innsikt i profesjonsbegrepet og hvordan det er å arbeide som profesjonsutdannet i organisasjoner.

Delemner:

- Samarbeidspartnere utenfor organisasjoner
- Samarbeidspartnerens betydning for organisasjoner
- Profesjonsbegrepet i relasjon til organisasjon og ledelse
- Hvordan det er å arbeide som profesjonsutdannet i organisasjoner.

Organisering og arbeidsformer

Studiet er organisert som todagers undervisningssamlinger omtrent hver andre uke i vårsemesteret. I tillegg gis det veiledning i forbindelse med semesteroppgaven og annen faglig veiledning. I hovedsak vil slik veiledning bli lagt utenom de oppsatte undervisningsdagene.

Arbeidsformene i studiet vil være forelesninger, gruppearbeid og selvstudium. Det gis veiledning i forbindelse med de ulike arbeidsformene og i forbindelse med de obligatoriske arbeidskravene. Det IKT-baserte studiestøttesystemet Fronter benyttes som en del av undervisningen.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Det er obligatorisk oppmøte på følgende fire todagers undervisningssamlinger:

1. Første undervisningssamling i begynnelsen av januar
2. Andre undervisningssamling i slutten av januar

3. Første seminar på undervisningssamling i februar/mars
4. Andre seminar på undervisningssamling i mars/april

Kravet om obligatorisk oppmøte gjelder for begge dager på alle de 4 todagers undervisningssamlingene, altså til sammen åtte undervisningsdager. Til første og andre seminar skal studentene forberede et framlegg som presenteres for resten av studentgruppen. Framlegget forberedes og framlegges gruppevis. Hver studentgruppe skal presentere to framlegg, et framlegg på hver av de to undervisningssamlingene med seminar. Framleggene kan være i form av foredrag, rollespill, audiovisuelle presentasjoner osv. Detaljer om form og innhold opplyses ved semesteravgift.

Vurderingsordning

Avsluttende vurdering er todelt:

1. Skriftlig individuell eksamen på 4 timer som teller 2/3 av karakteren i emnet
2. Semesteroppgave på ca 25 sider som skal skrives i gruppe på 4-6 studenter og som teller 1/3 av karakteren i emnet.

Det benyttes graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Gjennom semesteroppgaven skal studentene fordype seg i problemstillinger knyttet til barnehagen som organisasjon. Veiledning vil bli gitt på semesteroppgaven. Første veiledning er obligatorisk og må foregå i høgskolens lokaler (ikke pr. mail eller telefon). Veileder skal godkjenne problemstillingen på semesteroppgaven.

Ikke bestått semesteroppgave kan rettes opp og innleveres på nytt senest innen 3 uker etter at sensuren har falt. Dette teller som nytt eksamensforsøk. Er ikke semesteroppgaven bestått etter andre gangs innlevering kan gruppemedlemmene likevel gå opp til skriftlig eksamen, men det må skrives og leveres inn en helt ny semesteroppgave etter skriftlig eksamen som må bli bestått for å få godkjent studiet.

De til enhver tid gjeldende retningslinjer for format og struktur på studentarbeider ved Høgskolen og avdelingen (som krav til forside, referanseliste, henvisninger, sitat osv.) skal følges i arbeidet med semesteroppgaven. Innleverte semesteroppgaver med meget lavt nivå når det gjelder format og struktur vil bli trukket inntil en karakter på samlet karakter på semesteroppgaven.

Nærmere informasjon om semesteroppgaven vil bli gitt ved semesterstart.

Den skriftlige individuelle eksamen er en prøving av hele pensum der det legges vekt på forståelse av sentrale begrep og modeller innen organisasjons- og ledelsesfaget, samt koblingen til barnehagen som organisasjon.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap